

eksplozīvs cenu lēciens. Pašlaik ir izveidojusies situācija, kad esam sasnieguši globālo pārtikas graudu rezervju robežu un kādā mirklī to varētu pietrūkt.

Manuprāt, cenai nav daudz iespēju vēl kāpt, jo patērētāji vairs nespēs samaksāt. Kā redzējam 2012. gadā, kad cenas sakāpa ļoti augstu, daudzās mazāk attīstītās valstīs sākās nemieri un sacelšanās, jo cilvēkiem nebija, ko ēst. Tas ir viens no faktoriem, kas varētu bremsēt tālāku cenu kāpumu.

Latvijā graudus pārdodam dzirnavniekiem un putnkopjiem, bet pārpalikumu eksportējam uz Arābijas pussalu un Dienvidāfrikas reģionu.

Šogad pirmo reizi LATRAPs pastāvēšanas 20 gados tā pieņemšanas punktus rindu nebija un graudus kraut kaudzēs uz laukumiem nācās minimāli. Tas tāpēc, ka ražas bija mazākas un līdz lietiem nokultie graudi nebija jāapstrādā – viss notika ļoti rimti, bez aizķeršanās. Esam ļoti apmierināti ar *Alpha* ostas kapitāldaļu iegādi, tur ātri un efektīvi šogad varējām uzkraut savas kravas. Arī tāpēc šogad pieņemšanas punktus darbi veicās raiti. Karstākajā posmā pieņemām pusotru tūkstoši tonnu graudu dienā, Elejā vidēji 400 kravas dienā.

Pašlaik intensīvi notiek zirņu pārstrāde, kas virzās uz priekšu pēc plāna. Ceram, ka nepiemeklēs kādas globālas vētras, kas atkal sagrozīs visas pasaules plūsmu, bet tieši otrādi – *Covid-19* radītās problēmas un cenu jautājums atrisināsies. Uzskatām, ka nodrošinājumā ar pārtiku zirņi ir viens no risinājumiem.

Sandris Bēča, LPKS Durbes grauds valdes priekšsēdētājs:

– Šogad agrāk nekā citus gadus sākās kulšana un viens otrs saimnieks līdz augusta sākumam jau bija novācis visu ražu. Arī tāds ekstrēms karstums līdz šim vēl nebija piedzīvots. Ražai tas, protams, par labu nenāca – visā Latvijā novāktie graudi ir ar zemu tilpummasu. Saimniekiem, kuri laukus vēl nebija

nokūlušī līdz augusta vidum, lietus dēļ graudi sākuši dīgt un derīgi vairs tikai lopbarībai. Tomēr kopumā šī sezona nav tā sliktākā, vidējās ražas vismaz Kurzemes pusē ir pieņemamas – 6–7 t/ha.

Mūsu biedriem šī gada lielākais izaicinājums bija straujais ražas novākšanas temps, sausums un karstums, ko papildināja augstā ugunsbīstamība. Augusta vidū nokults aptuveni 80 %, vēl palikušas pupas. Tās šogad ir tik sliktas kvalitātes, ka jādomā, vai vispār ir vērts novākt.

Pārsvarā *Durbes grauds* iepircis kviešus, otrā vietā pēc apjomiem rapšus, tad auzas. Līdz šim iepirkts nedaudz mazāk kā pērn, bet domāju, ka līdz sezonas beigām būs iepirkuši tikpat vai pat nedaudz vairāk nekā iepriekšējā sezonā. Aktīvās kulšanas laikā pieņemām 200–300 kravas jeb 3–4 tūkst. t dienā.

Pašlaik biržās vērojams liels cenu lēciens, kas mūs, iespējams, aizvedīs pie kārtējā burbuļa, kam kaut kad būs jāplīst. Biržas cenas augusta vidū ir stipri augstākas par tām, kādas fiksēšanai bija pieejamas ziemā.

levērojami cēlušās arī izejmateriālu – minerālmēslu un sēklas cenas. Ir pat vērojams atsevišķu preču deficīts. Nebūs vienkārši – nav pamata ieslīgt labsajūtā, spriedze nemazinās.

Mums galvenais ir apkalpot savus biedrus un no viņiem iepirkt visu saražoto. Aptuveni puse no iepirkta bija par fiksētām cenām – šoreiz lielāki ieguvēji ir tie, kas riskēja un nebija noslēguši līgumu par konkrētu cenu. Salīdzinājumam – ziemā saimnieki rapsim fiksēja cenu ap 400 EUR, bet augusta vidū biržas cena ir ap 550 EUR. Līgums ir līgums, un saimnieki to godam ir izpildījuši.

No visa iepirkta tepat Latvijā paliek tikai auzas, jo mums ir ļoti laba sadarbība ar *Dobeles dzirnavnieku*, kur pārstrādei nonāk mūsu biedru saražotās auzas. Pārējais ar graudu tirgotāju starpniecību tiek eksportēts.

Par rindām šogad nebija jāsatraucas. Dažreiz, protams, bija neliels sastrēgums piķa stundās, bet lielākoties kravas bija iespējams nodot jau pusstundas laikā. Domāju, ka visi prom devās apmierināti. Vairāk mums ir jārisina loģistikas jautājumi par kravu tālāku transportēšanu, nevis kravu pieņemšana, jo mūsu biedru kopražā ir divreiz lielāka par *Durbes grauds* kompleksu ietilpību. Šajā ziņā mums nedaudz palīdzēja arī lietus, jo tad pierima ienākošo kravu plūsma un varējām paspēt atkraut.

Šogad pilnvērtīgi darbu uzsāka mūsu pērn pabeigtā filiāle Priekulē. Tā kā zemnieki ir ieinteresēti un pieprasījums ir liels, jau domājam, kā palielināt tās kapacitāti.

Ričards Riepšs, Otaņķu Dzirnavnieks valdes priekšsēdētājs:

– Šogad raža ir vidēja gan kvalitātes, gan apjoma ziņā. Rekordu nebūs. Uz augusta sākumu vidēji ir novākts ap 50 % labības. Mēs pārstrādei iepērkam lielākoties tikai vasaras miežus, no kuriem ražojam *Premium* pārļu grūbas, smalkās pārļu grūbas, tradicionālās miežu grūbas, miežu putrimus, kā arī maisījumus *Gudrie Graudi MIX 1, MIX 2, MIX 3*. Tā kā šobrīd (augusta vidū) aktīvi tiek kultas ziemāju kultūras, vasaras miežu iepirkums vēl tikai priekšā. SIA *Otaņķu Dzirnavnieks* neveic iepriekšēju līgumu fiksāciju. Graudi tiek iepirkti pēc tirgus tā brīža faktiskās cenas.

Pagaidām galvenā kvalitātes problēma, ar kuru saskaramies, ir graudu tilpummasa. Mūsu produktu ražošanā šis ir viens no galvenajiem rādītājiem. Ziemas kultūru raža ir daudz maz stabili vidēja, bet vasaras kultūru ražas atšķiras pat vienas saimniecības ietvaros. Kur lauki ir dabūjuši pietiekami mitruma vai augsne ir auglīgāka, tur raža ir augstāka, savukārt, kur ir smilšaināka augsne un lietus pietrūcis, tur raža ir pat ļoti zema.

Visus iepirktos graudus pārstrādājam uz vietas. Tā kā esam ne tikai ražošanas, bet arī beramkravu loģistikas uzņēmums, tad klientu kravas tiek pārvadātas dažādām vajadzībām – gan eksportam, gan vietējam tirgum, gan ražošanai.

Iepirktie apjomi nav tik lieli, lai radītu loģistikas problēmas vai rindas. Kravas uz ražotni vedam ar savu autotransportu pēc konkrēta grafika. Ikdienā *Otaņķu Dzirnavnieka* Transporta nodaļa nodrošina loģistiku aptuveni 120 mūsu un apakšuzņēmēju kravu pārvadātāju transportam visā Baltijā. Katru

